

ДО КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
ПРИ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

11.39

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Люба Георгиева Панайотова-
Чалъкова, преподавател по вещно право в
Юридическия факултет на
Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

Относно: кандидатурата на доц. д-р Михаил
Александров Малчев за член на Съдийската
колегия на Висшия съдебен съвет от квотата на
Народното събрание

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Подкрепям кандидатурата на доц. д-р Михаил Александров Малчев за член на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет. Основание за тази позиция са професионалните ми впечатления от неговата научна работа, от начина, по който обсъжда спорните въпроси на частното право и съдебната практика, както и в резултат на анализа на представената от него концепция за дейността на Съдийската колегия.

С доц. д-р Малчев се запознах през есента на 2018 г. по време на научна конференция, организирана от Юридическия факултет на Пловдивски университет. Още първият ни разговор показва близост във вижданията ни по редица научни проблеми и по необходимостта правната доктрина да поддържа постоянна връзка със съдебната практика, което съм установила от адвокатската си практика. Това общо разбиране не означава механично съгласие по всеки конкретен въпрос. По-ценно за мен беше друго: способността на колежата Малчев да формулира ясно тезата си, да я аргументира с правни доводи и едновременно с това да обсъжда добросъвестно възраженията срещу нея.

В последващите години професионалният ни контакт се разви чрез участие в научни инициативи и чрез взаимно рецензиране на научни трудове. Рецензията е особена форма на академично доверие. Тя изисква уважение към труда на автора, но и свобода да бъдат посочени слабости, непълноти или различни възможни разрешения. В тази работа съм оценила у доц. Малчев прецизността при използването на понятията, вниманието към съдебната практика и готовността му да преценява критично и собствените си изводи. Също толкова показателен за професионалната му почтеност е начинът, по който той рецензира чужд труд — задълбочено, коректно и без да превръща научното различие в личен спор.

Като преподавател и изследовател в областта на вещното право приемам за съществено умението на юриста да вижда зад правната конструкция реалните обществени отношения. Вещноправните спорове особено ясно показват колко тясно са свързани качеството на закона, последователността на съдебната практика и доверието на гражданите в правосъдието. В разговорите ни доц. Малчев винаги е проявявал чувствителност именно към тази връзка. За него съдебният акт не е само интелектуално разрешение на казус, а упражняване на правораздавателни правомощия, които трябва да бъдат законосъобразни, мотивирани и разбираеми за засегнатите лица.

Прави ми впечатление трайната му загриженост към проблемите на съдебната власт. Тя не се изразява в обща критика към системата, а в стремеж да бъдат разграничени причините за конкретните затруднения — нормативни, организационни или кадрови — и да се търсят решения според действителните правомощия на органите на съдебното управление. Подобен подход е необходим за член на Съдийската колегия, защото доброто намерение има институционална стойност само когато може да бъде превърнато в ясна процедура, последователна практика и проверим резултат.

Представената концепция потвърждава тези мои впечатления. Тя е задълбочена, систематична и ясно ориентирана към укрепване на съдийската независимост чрез отговорно управление. В нея са разпознати реални проблеми на съдебната система и е потърсена връзка между кадровите решения, натовареността, професионалното развитие, качеството на съдебните актове и общественото доверие. Особено положително оценявам обстоятелството, че предложенията не остават само на равнището на принципните пожелания, а са насочени към по-прозрачни правила, проследимост на решенията и измерима отговорност за тяхното изпълнение.

Положителен момент в концепцията е отделеното внимание към технологичното развитие на правосъдието. Дигитализацията не е представена като самоцел или като заместител на съдията, а като средство за по-добра организация, по-лесен достъп до правосъдие и освобождаване на професионално време от повтаряеми технически дейности. Това е правилната отправна точка. Технологиите могат да подпомагат анализа, управлението на натовареността и административното обслужване, но не могат да изземат човешката преценка, отговорността за решението и гаранциите за независимост. Ефективното развитие на правораздаването е немислимо без въвеждането на нови цифрови инструменти. Това обаче следва да бъде съпроводено от надеждна защита на данните, прозрачност относно използваните системи и достатъчно обучение на магистратите и съдебните служители. Концепцията показва разбиране, че модернизацията е успешна не когато просто е внедрена нова система, а когато тя работи устойчиво, улеснява гражданите и професионалистите. Тази умерена и отговорна позиция на кандидата е особено необходима в период, в който технологичните възможности се развиват по-бързо от правилата за тяхното използване.

Съдийската колегия се нуждае от членове, които могат да съчетават практическия опит с научна вискателност, да участват в труден професионален спор без предубеждение и да мотивират позициите си така, че да убеждават обществеността. От преките ми впечатления считам, че доц. д-р Михаил Малчев притежава тези качества. Неговата подготовка и представената концепция дават основание да се очаква, че ще подхожда към правомощията на Съдийската колегия с необходимата независимост, компетентност и чувство за институционална мярка.

Дата: 13.10.2026 г.

С уважение:.....

проф. д-р *Люба Пенайотова-Чалъкова*